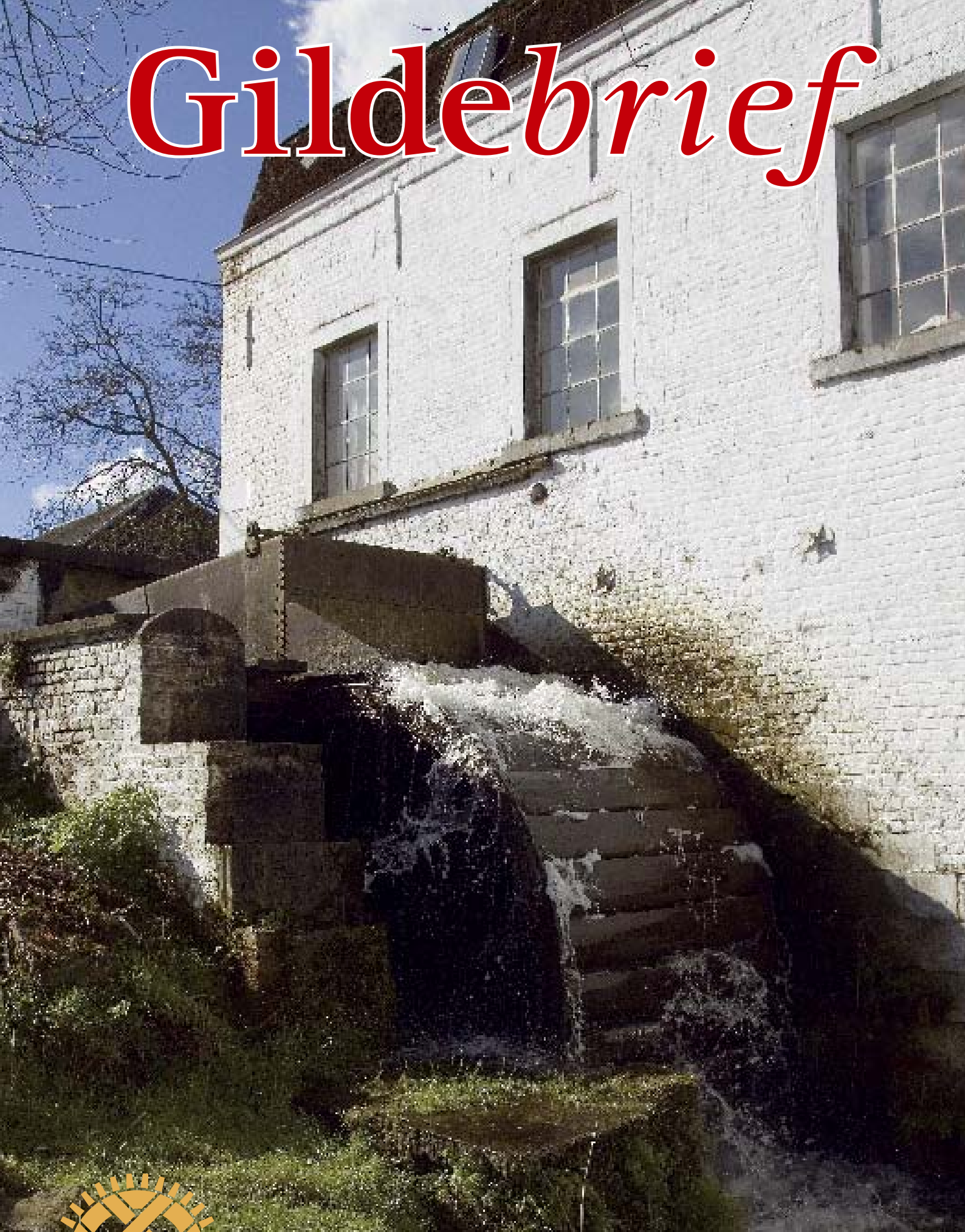

Gildebrief

Het Gilde van Vrijwillige Molenaars

26e jaargang no. 2 juni 2007

COLOFON

Gildebrief

De Gildebrief is het verenigingsblad van het Gilde Vrijwillige Molenaars (GVM) en verschijnt vier keer per jaar in een oplage van 2.200 stuks in de maanden maart, juni, september en december.

De verantwoordelijkheid voor de inhoud van artikelen berust bij de auteur. De redactie is, tenzij anders vermeld, verantwoordelijk voor het geheel van het blad. Het bestuur is verantwoordelijk voor zaken die duidelijk een verenigingskarakter hebben.

De redactie neemt graag kopij en suggesties voor artikelen in ontvangst en beoordeelt deze op plaatsbaarheid in haar geheel, gedeeltelijk of in gewijzigde vorm, zulks in overleg met de auteur.

Advertenties

Voor bedrijven of instellingen die gelieerd zijn aan 'de molenwereld' bestaat de mogelijkheid in de Gildebrief te adverteren. Advertentietarieven zijn verkrijgbaar bij de penningmeester.

Bestuur van het GVM

Voorzitter: H.C. (Hein) Steinz,
Dorpsweg 94, 8051 XW Hattem, tel. 038-4445446
voorzitter@vrijwilligemolenaars.nl
PR, contact Gildebrief, documentenbeheer.

Vice-voorzitter: A. (Andreas) de Vos,
Helderseweg 85a, 1817 BB Alkmaar, tel. 072-5121853
afdelingscoördinator@vrijwilligemolenaars.nl
Regiocoördinator, contacten met afdelingen en bliksemaf-leidergroep.

Secretaris: M.J. (Joke) Klinkspoor,
Zandkreek 26, 8032 JH Zwolle, tel. 038-4545998
secretaris@vrijwilligemolenaars.nl

Penningmeester: A. (Andrien) Muijsers,
Goeman Borgesiusstraat 42, 8331 KA Steenwijk,
tel. 0521-518365
penningmeester@vrijwilligemolenaars.nl

P.A.M. (Petro) van Doorne,
coördinator opleidingen, contact lesstofcommissie en
werkgroep opleiding watermoleenaar,
Steenakker 44, 6651 JE Druten, tel. 0487-515643
opleidingscoördinator@vrijwilligemolenaars.nl

J.G.J. (Joyce) Beneker,
coördinator biotoop aangelegenheden,
Pr. Bernhardlaan 348, 2033 SC Haarlem, tel. 023-5634193
biotoop@vrijwilligemolenaars.nl

Ledenadministratie en website

Fr. (Frans) Tulleman,
Vasco da Gamastraat 4, 5665 GL Geldrop,
tel. 040-2863023
ledenadministratie@vrijwilligemolenaars.nl
webmaster@vrijwilligemolenaars.nl

Coördinator Examen en Arbo

P.J.M. (John) Houben,
Korhoenderveld 89, 5431 HC Cuyk, tel. 0485-320994

Gildeverzekeringen

Rekeningnummer G.V.M t.b.v. Gilde verzekeringen
Postbank (giro) 3503794 t.n.v. Gilde verzekeringen te Ruinen

Rekeningnummer

Rekeningnummer GVM t.b.v. contributie
Postbank (giro) 2144780 ten name van Het Gilde van
Vrijwillige Molenaars te Steenwijk

Bliksemafleidercontrole

Coördinator L.J. (Leo) Tiggelman,
Livius 7, 3962 KD Wijk bij Duurstede, tel. 06-22004848, b.g.g.
0343-575684
bliksemafleidercontrole@vrijwilligemolenaars.nl

Gilde verzendingen

H.P.A. (Hub) van Erve,
Hoevense Kanaaldijk 9, 5018 EA Tilburg, tel. 013-5362100
verzendingen@vrijwilligemolenaars.nl

Steunpunt Molenbiotoop

De Hollandsche Molen (emailadres DHM@molens.nl),
Zeeburgerdijk 139, 1095 AA Amsterdam, tel 020-6238703,
fax 020-6383319

In dit nummer:

De kam en redactie	3
Op zoek naar Potroede 1444	4
Gradje 'den Mulder' Jacobs	6
Op reis met Gijs naar Moulin Dussart	8
Recht van windvang voor de Otter	12
Oliemolens	16
Regioberichten	19
Opleiding	21
Boekenmolen	22

De foto op de voorzijde is de Moulin Dussart gemaakt door Margreet van Beusekom, die met Gijs op reis was. Zie ook haar foto's bij het in dit nummer geschreven artikel.

Redactie Gildebrief

Samenstelling:
J.B. (Jaap) van Steensel, secretaris en redactieadres
Plataanstraat 14, 3281 CP Numansdorp
tel. 0186-681960 of 06-27305553
H.P. (Huub) van Est, eindredactie
H.B. (Hein) Steinz, namens bestuur GVM
A. (Alice) de Wit, schrijft en regisseert Op reis met Gijs

Kopij en mededelingen

Kopij voor het **septembernummer** van 2007 moet in het bezit zijn van de redactie voor **15 augustus 2007**. Voor een latere aanlevering dient men te overleggen met de redactie. Teksten (al dan niet met foto's) kunnen worden aangeleverd per email. Bij voorkeur in Word op emailadres redactie@vrijwilligemolenaars.nl. Voor informatie kan men bellen naar 0186-681960 (06-27305553). Overzicht van stukken, zo goed mogelijk in volgorde aangegeven.

Vormgeving en druk

Drukkerij De Bunschoter, 033-2997999

Nieuwe jas

Voor u ligt alweer het tweede nummer van de Gildebrieff in de nieuwe stijl. De verschijning van het vorige nummer was voor de redactie echt een mijlpaal. Achter de schermen was hard gewerkt was om de nieuwe stijl zo geruisloos mogelijk te presenteren. Dat wil zeggen: netjes op tijd en met zo min mogelijk kinderziektes. Dat de nieuwe lay-out bij de meeste leden goed in de smaak is gevallen bleek wel uit de vele positieve reacties die de redactie via de email en de post binnenkreeg. Het was de bedoeling om het nog meer een blad te maken van, voor en door molenaars. In één van de reacties werd dit letterlijk zo verwoord. Voor de redactie een aanmoediging en reden om op deze geslaagde weg verder te gaan. Een mijlpaal dus om met gepaste trots op terug te blikken.

Nu is er voor een redactie niets zo gevaarlijk als om in een dergelijke situatie zelfgenoegzaam achterover te leunen. Naast de vele positieve reacties kregen we gelukkig ook opbouwende kritiek. Zo blijven we scherp en we zullen ze zeker ter harte nemen. Zoals we al zeiden: het is een blad voor en door molenaars en ook deze inbreng stellen we zeer op prijs. Een deel van de aangegeven verbeterpunten is al in dit nummer verwerkt. Ook in de volgende nummers zullen we blijven streven naar verdere verbetering van de kwaliteit. Om dit te kunnen doen stellen we het bijzonder op prijs om van de lezers nog verdere reacties te ontvangen. Iedereen kan dit doen, al was het maar door een email of een korte brief aan de redactie te sturen.

De redactie

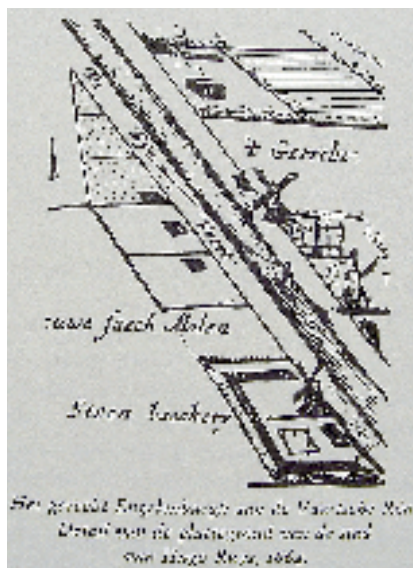
Voor galg en rad

Vroeger stonden er veel molens op de bolwerken van steden. En even buiten de stad langs "uitvalswegen" en trekvaarten. Dit valt ook te zien op een oude kaart van Utrecht in het Utrechts Archief. Er staan drie molens op langs de Rijnse Vaart. Zo te zien met een jaagpad voor trekschuiten aan weerszijden van het water. Niet goed te zien is wat voor soort molens het zijn.

De molenwereld is rijk aan spreekwoorden. Maar op de tekening is ook een spreekwoord te herkennen uit een andere wereld, namelijk die van het gerecht. Tussen de twee molens aan de rechter kant van de vaart zijn een galg en twee keer een rad te zien waarop mensen werden gebrakt. Er waren in die tijd ook nog andere manieren waarop mensen het leven benomen werd. Maar de uitdrukking "opgroeien voor galg en rad" is bij zeer velen bekend. Als je

daarmee in aanraking kwam ging het je niet meer voor de wind.

Huub van Est

De Kam

Het gaat goed met het Gilde en haar bestuur. Deze conclusie mag je trekken uit de laatste jaarvergadering van het Gilde op de Zaanse Schans. Ongeveer zeventig leden zijn op de vergadering gekomen en hadden weinig aan te merken. Niet helemaal eerlijk natuurlijk omdat de financiële verslaggeving ontbrak. Gelukkig hebben we dat zo goed als op orde en zal deze na de controle van de kascommissie gepubliceerd worden en op de volgende jaarvergadering voor formele goedkeuring worden aangeboden.

Het middagprogramma had zeker ieders goedkeuring. Geweldig weer (bedankt Joyce, vraag niet hoe ze het doet) voor een bezoek aan de molens en natuurlijk alle andere bezienswaardigheden. Hoogtepunt een rondleiding op de 'net nog niet af' zaagmolen 'Het Jonge Schaap'. Men neme een tekening van Sipman een geweldige hoop enthousiasme en hout ét voila er is een zaagmolen bij. Wel duidelijk is dat ook dit een bezoekersmolen is, maar de oplossingen die dat hier mogelijk maken storen zeker niet. Ik ga zeker terug als de molen in bedrijf is.

Blijft natuurlijk wel dat zeventig van de tweeduizend niet zo heel veel is. Wat maakt de jaarbijeenkomst zo oninteressant? Is het het tijdstip? Zaterdag bijvoorbeeld, omdat dat de dag is dat je gewoonlijk met je eigen molen draait, April (OK dit keer maart) omdat het dan veel te mooi weer is, de lokatie, omdat die veel te interessant is, of zijn we gewoon geen vergadertijgers?

Heb je opmerkingen, suggesties over alles wat met de jaarvergadering te maken heeft, laat het ons weten. We zijn zeer nieuwsgierig.

Laatste: Het bestuur is weer compleet. Joke Klinkspoor uit Zwolle heeft de functie van secretaris overgenomen van John Houben.

Hein Steinz, voorzitter

Op zoek naar Potroede 1444

De Noordermolen van Groesbeek op een ansichtkaart

In de catalogus van de tentoonstelling Meesters en Molenaars is ook een afbeelding (Hendrik Hoogers, 1777) te vinden van de Noordermolen uit Groesbeek. Peter Pouwels uit Groesbeek is watermolenaar op de Bovenste Plasmolen en wil ook “voor de wind” gaan draaien. Hij kwam er achter dat zijn betovergrootvader van moederskant ook “mulder” was. Het verhaal van 250 jaar molenaarsgeschiedenis en de molens in Groesbeek en omgeving.

De molens van Groesbeek

In deze plaats stonden ooit vier windmolens. De Noordermolen, Oude Molen of Witte Molen; een torenmolen aan de molenweg. De Zuid of Zuidermolen uit 1857, waarvan dit jaar het 150 jarig bestaan wordt gevierd aan de Herwendaalseweg. De Korenbloem op de Horst en De Jonge Hermanus (1884) aan de Breedeweg. Het einde van de Tweede Wereldoorlog eiste voor het schootsveld zijn tol en alleen De Zuid draait nog steeds voor de wind. De Korenbloem was al in 1885 verdwenen. De Noordermolen was een torenmolen gebouwd in de periode 1425 - 1450 zoals de fundamenteën hebben uitgewezen en onderging in de loop der tijd de nodige aanpassingen. De molen was een zogenaamde dwangmolen; bewoners van Groesbeek waren

verplicht er hun meel te laten malen. In 1945 werd de romp opgeblazen. De molen werd aan het begin van de vorige eeuw buiten gebruik gesteld. Op de plek zelf is nu horecagelegenheden De Oude Molen te vinden. Op een oude ansichtkaart van de Noordermolen van rond 1900 was duidelijk te zien dat de buitenroede van hout was en de binnenroede van ijzer. De vraag die rees was wie deze geleverd had. Metalen roedes verschijnen pas aan het einde van de 19e eeuw.

Zoektocht

Raadpleging van de roededatabank leerde al snel dat in 1885 een binnenroede door de firma Pot was geleverd naar Groesbeek. Het ging om roede 1444. De roede vervolgde zijn geschiedenis op molen De Goede Hoop

in Mijnsheerenland. Maar voor welke van drie molens was hij geleverd. De Zuid van 1857, De Jonge Hermanus van 1884 of de Noordermolen. Het meest voor de hand lag De Noordermolen. Dat werd bevestigd door de beheerder van de roededatabank Leo Middelkoop. Deze wist te melden dat de molen niet vermeld was, maar wel de molenaar. De roede was “bestemd voor molenaar A. Jacobs”. Toen was het duidelijk. Antoon Jacobs de molenaar van de Noordermolen was in 1885 de opdrachtgever. En de Jacobs in Groesbeek droegen de bijnaam “De Mulder”. Verder spoorwerk levert op dat roede 1444 terecht moest zijn gekomen in Mijnsheerenland (Molen De Goede Hoop) of in Nieuwegein (Molen Oudgein, een wipmolen volgens het Utrechts Molenboek van 1991). Verplaatsing

De Noordermolen als uitzichttoren in 1938

en restauratie hiervan vinden plaats vanaf 2003. De molenaar van De Goede Hoop in Mijnsheerenland brengt uitkomst. Jaap Wols weet te melden dat hij onder de verflaag nummer 1444 heeft weten op te sporen. Daar draait hij vanaf 1925 als buitenroede.

Molenaarsgeslacht Jacobs

Hier past een stukje familiegeschiedenis. Antonius Jacobs, geboren 1752 in Malden, was molenaar op de in 1828 verdwenen Bieseltse Molen onder Mook. Deze molen was een houten achtkant en naar de bouw te oordelen afkomstig uit Zuid-Holland. Zijn zoon Jacobus, geboren in Mook in 1795, vinden we terug als molenaar op de Noordermolen in Groesbeek. En ook na hem stond er een Jacobs op de Noordermolen. Antoon Jacobs was de opdrachtgever voor de roede. En je bent verrast te ontdekken dat het familie is en je moeder ook de bijnaam "De Mulder" had moeten hebben. Dat Antoon Jacobs

Het logo van de firma Pot

een zorgvuldige molenaar was blijkt uit het werkplaatsboekje van de firma Pot. De roede moest gemaakt worden volgens "Het schot der hekkens volgens mal van Schuurmans, ook gebruikt voor 1411". Jacobs had waarschijnlijk contact gehad met de molenaar van De Jan van Cuijk aan de overkant van de Maas en vond dat deze molen met een "moderne Pot-roede" mooi liep. De 1411 draait nog steeds op deze molen in Cuijk.

Tekst: Peter Pouwels en Huub van Est

Illustraties: Peter Pouwels

De Zuid die dit jaar 150 jaar bestaat

De Noordermolen van Hendrik Hoogers 1777

MEER INFORMATIE

DE GROESBEEKSE KOREN WINDMOLENS EN HUN MULDER

Samengesteld G.G. Driessen

Uitgeverij Heemkunde Groesbeek, 2006.

De prijs is € 22,50 plus portokosten en kan via email gerrie.driessen@kpnplanet.nl of via G.G. Driessen, Kerkstraat 8, 6561 CC Groesbeek worden besteld.

Deel 1 handelt over de Noordermolen, De Korenbloem, en De Jonge Hermanus.

Deel 2 over de Zuidmolen die in 2007 150 jaar bestaat.

De boeken geven een rijk zwartwit geïllustreerd beeld van de geschiedenis van de molens van Groesbeek. En ook een kijkje in de wereld van de familiegeschiedenis van de Mulders die de molens draaiden.

CATALOGUS

Meesters en Molens, van Rembrandt tot Mondriaan.

INTERNET

www.molenganvancuijk.nl

De Groesbeekse korenwindmolens en hun mulders

Gradje 'den Mulder' Jacobs: ondernemer en molenbouwer

In het boek over de molens van Groesbeek komt ook mulder Grad Jacobs voor. Deze kende ik al. Hij bouwde in 1926 zo blijkt uit de bouwvergunning zijn laatste molen. In Gennep op een Maasduin tegenover de boerderij van mijn opa. Een ondernemende molenaar dus. Hij bouwde evenveel molens als zijn vrouw kinderen kreeg.

Vorig jaar reed ik via de Milsbeek naar Gennep. Ik ben even gestopt om een foto te maken van de molenstomp die te koop stond langs de Rijksweg. Ik wist al dat het een molen was van Grad Jacobs. Als kind speelde ik na de oorlog bij de restanten van de ruïne van de molenbelt tegenover de boerderij van mijn grootouders. Bij Jacobs zat het bouwen van molens in het bloed. Onlangs kwam ik in een boek over de molens van Groesbeek Grad Jacobs opnieuw tegen.

Grad werd juni 1867 geboren in Heumen. Of hij familie was van de Jacobs van de torenmolen in Groesbeek (zie het artikel hiervoor over de Potroede 1444) weet ik niet. Hij was getrouwd met Petronella van Diepenbeek. Behalve dat hij zeven kinderen voortbracht bouwde hij gedurende zijn leven zeven molens.

Zeldenrust

Dit was de eerste molen. Hij bouwde deze in Overasselt in 1890. Hij is dan 24 jaar. Een standerdmolen die nog steeds te zien is. Maar niet op dezelfde plek. Door de overgang van wind op stoom was er in het westen van het land in die tijd een levendige handel in molens. Want hij kocht de van oorsprong uit Geertruidenberg (1736) afkomstige molen in Raamsdonkveer. De tweede molen bouwde hij om de concurrentie het hoofd te bieden ook in Overasselt (1894). Later verkocht hij de eerste molen en verhuurde hij de tweede. De Zwaluw was zijn derde molen en deze bouwde hij in Uden in 1904. Een knecht deed op deze molen het werk. Grad was dus blijkbaar ook zakenman. Al na twee jaar verkocht hij deze molen weer. Ook deze molen is er nog.

Failliet in Groesbeek

De Korenbloem was nummer vier. Deze acht-kante grondzeiler was afkomstig uit De Zaan waar hij als oliemolen de naam De Vergulde Haan (1628) droeg. Grad was in 1905 naar Groesbeek getrokken en bouwde deze molen met een molenaarshuis in het buurtschap De Horst. Zakelijk had hij zich verkeken. Hij verloor de concurrentiestrijd met Gradus Fleuren

de molenaar van de Noordermolen (verdwenen) en ging in 1907 failliet. De molen kwam in handen van de familie Fleuren.

Grad keerde in terug naar Heumen en betrok daar zijn vroeger gebouwde molen. Daar had hij echter concurrentie van J. Jetten op De Joannusmolen in Heumen (ook nog te zien). Grad liet zich door Jetten uitkopen en vertrok weer naar elders.

De Milsbeek

D'n Alde Meulen bouwde hij in de Milsbeek op de Ovenberg. Zijn vijfde molen. Daarvoor gebruikte hij de onderdelen van zijn molen uit Overasselt die hij sloopte. Hij vond de plek van D'n Alde Meulen niet zo geweldig en besloot in 1922 een Beltkorenmolen te bouwen aan de Rijksweg, de plek van de huidige molenstomp. Vanuit de Milsbeek zag hij nog wel brood in een beltkorenmolen in Gennep. In 1926 kreeg hij vergunning voor de bouw van de beltkorenmolen op het Maasduin de Lochterberg. Voor deze molen gebruikte hij onderdelen van de molen op de Ovenberg van de Milsbeek. Het was de laatste molen die hij bouwde. Het tijdperk van windkorenmolens was zo goed als voorbij.

Aan het eind van de oorlog was de molen een prachtig mikpunt voor de Engelsen aan de overkant van de Maas. Grad overleed in 1950 in de Milsbeek. De boerderij van mijn opa is er nog. Van de molen rest alleen nog de ruïne van de belt.

Huub van Est

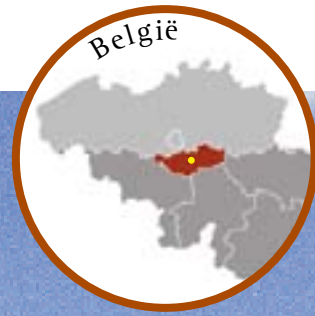
Foto's: Huub van Est

Met dank aan Peter Pouwels voor de aanvulling van mijn informatie.

recht door zee

Moulin Dussart, een unieke korenmolen in Waals-Brabant

*O*p weg naar de watermolen van Gentinnes rijden we door een heuvelachtig landschap met korenvelden onderbroken door bakstenen boerenhoeves met binnenplaats. De molen is maalvaardig dankzij de actieve molenaar Daniël Dussart. Moulin Dussart, een wateraangedreven molen, is maalvaardig, heeft een molenaar en is regelmatig in bedrijf. Voor Wallonische begrippen een schot in de roos. Ook in Waals-Brabant zijn actieve molenaars schaars.

MET DANK AAN:

- DANIËL DUSSART, MOLENAAR
- SANDRA DI MARTINO, TOLK
- MARGREET VAN BEUSEKOM, FOTOGRAFIE
- ALICE DE WIT, DE REIZENDE CORRESPONDENT

In actie voor de koeien!

Van de 88 molens in deze Franstalige provincie worden er 79 door water aangedreven en 9 door de wind, maar van deze laatste molens staan er 6 zonder wiekenkruis. De molenaar wil graag over het oude ambacht vertellen en het malen laten zien. De molen vormt een prachtig onderdeel van de enorme witgepleisterde boerderij van zijn vader en grootvader. Molenaar Dussart nodigt ons uit om door de grote deur naar binnen te gaan. Hij vertelt dat er in Wallonië een tiental watermolens in werking zijn. Dat is minder dan in Vlaanderen. Met de molenaar van Moulin de la Marquise in Ath heeft hij in 1997 contact gehad ter voorbereiding van de restauratie in

De molenaar zet de klep van de watergoot open

1998. Deze molenaar heeft hem veel goede adviezen gegeven. Daarna is er niet zoveel contact meer geweest, maar daarin speelt de reisafstand van 80 km een grote rol. We zien binnen een volledig ingerichte koren-molen met onder andere vier koppels stenen, links in de rechthoekige ruimte een grote buil (zeef) en een as met diverse drijfriemen. De molenaar loopt naar de hendel rechts op de vloer om de klep van de watergoot open te zetten, zodat het water op het waterrad kan stromen. Direct komt alles in beweging. Op de vloer voor de deur staat een witte zak met gerst, die aan een touw gebonden naar boven gehesen wordt. De luiken in het plafond gaan open als de zak ertegen aan komt. Het touw wordt op zolder om een spoel gerold, die d.m.v. een drijfriem op waterkracht draait: het luiwerk. Op zolder wordt de inhoud van de zak door de molenaar in een storkoker gegooid, zodat het naar beneden zakt en in het kaar (houten bak) komt boven de stenen. Tussen de stenen wordt de gerst gemalen en vervolgens glijdt het meel via een houten koker in een zak in de maalkelder. Voor de dieren is het nu klaar voor gebruik. Daniël maalt op zaterdag zes á zeven zakken van circa 80 kg, dat is genoeg voor de hele week. Er staat in de kelder nog een pletter, een machine die gebruikt wordt voor het pletten van haver. Dat is dan ook de enige bewerking, die haver ondergaat voordat het naar de paarden gaat. De haver gaat de machine in en wordt tussen twee tegen elkaar indraaiende cilinders plat gemaakt.

Voor het dagelijks brood

Het malen van graan voor de eigen consumptie vergt een aantal extra handelingen. Eerst moet het graan geschoond worden, dat wil zeggen: ontdaan worden van vuil. Achterin op de begane grond, staat de schoonder, een graanreiniger, die door middel van luchtcirculatie opgewekt door ronddraaiende schoepen,

Vooraanzicht molen met krooshek

Geschiedenis van de molen

Eigenlijk valt deze molen als werktuig nauwelijks op, maar iemand met een scherpe blik ziet wel boven de deur de ijzeren windmolentjes in het hekwerk. Het oudste gedeelte van de molen dateert van vóór 1238 en de huidige gebouwen zijn van 1852. Volgens recent kadasteronderzoek was de familie Minet de initiatiefnemer van de verbouwing in die tijd. In de archieven staat dat er rond 1860 een stoommachine bij werd geplaatst, die nu niet meer aanwezig is. Men heeft met deze molen hoofdzakelijk met waterkracht gewerkt. Sinds 1929 is de familie Dussart eigenaar van de molen en de boerderij.

De rivier de Hausière is de leverancier van het water. Via een extra zijtak, de zogenaamde bypass, stroomt het water naar de molen, waar het in een ijzeren goot belandt. Als de molenaar de klep opent stroomt het water van bovenaf op het waterrad, dat een bovenslagrad wordt genoemd. Deze molen heet dan ook een bovenslagmolen. Andere types zijn: onderslag- en middenslagmolens al naar gelang de plaats waar het water op het rad komt. Dit waterrad is voorzien van 36 ijzeren schoepen. In de molen kun je op oude foto's zien, hoe het rad eruit zag voor de restauratie. Vader Dussart maalde met vier schoepen totdat het niet meer ging en de boel twee jaar heeft stilgestaan, vanaf 1995 tot 1997, toen men er nieuwe, glanzende schoepen opzette. Bij molen Dussart is er een grote spaarvijver aanwezig, die met een geopende sluis verbonden kan worden met het water. We staan voor de molen en molenaar Dussart vertelt dat er over het algemeen voldoende water aanwezig is om te malen. Alleen bij een extreem hoog waterpeil van de Hausière sluit hij de sluis aan het begin van de zijtak om wateroverlast te vermijden. Hij maalt iedere zaterdag, evenals zijn grootvader en vader deden, voor eigen gebruik. Diervoeder voor de zeventig koeien van de boerderij en meel om eigen brood van te bakken. Af en toe komen er bezoekers op deze afgelegen plaats. Maar als het een schoolklas is, dan krijgt hij flinke groepen over de vloer om zijn oude ambacht te bekijken.

4 steenspillen met daartussenin het draaiende spoorwiel, daaronder de overbrengingen naar de wateras, links de gele 'afremmer'

het vuil uit het koren blaast. Een drijfriem aan de voorzijde van de machine, die om een wiel van een draaiende as heenloopt, zorgt voor beweging. Dan wordt het geschoonde graan in het kaar gestort van een ander koppel stenen, dan die voor diervoeder gebruikt wordt. De molenaar doet het billen van de stenen zelf, dat is het schoonmaken van de stenen en ook het dieper maken van de kerven, het scherpen. Er ligt één koppel stenen buiten de kuip, zodat je ze kunt bekijken. Terug naar de weg van het graan.

Door het schudden van de schud-debak

glijden de korrels gelijkmatig in het krogat in de bovenste steen tussen de stenen. De bovenste steen (de loper) draait en de onderste ligt stil. De loper wordt van onderaf aangedreven door de steenspil, die op zijn beurt in beweging gebracht wordt, door het spoorwiel dat weer gekoppeld is aan het buiten liggende waterrad. Bij een windmolen komt de aandrijving van bovenaf; daar zorgen de wieken voor de draaiende beweging.

Malen in de kelder

Beneden in de maalkelder kunnen we dat

allemaal gaan bekijken; we dalen de trap af. Daar zien we de wateras met –wiel de molen inkomen, het spoorwiel aandrijven, waar de vier steenspillen omheen staan. Er staat één steenspil in het werk. Op de wateras zit een houten wiel zonder functie. Vroeger liep er een drijfriem overheen, die een slijpmachine aandreef voor het slijpen van gereedschap. Molenaar Dussart wijst, onder de trap staat nog een soortgelijke maar kleine slijpmachine.

Aan de zijkant van het spoorwiel is een geel geverfde borstel aan een stok aangebracht. Hij legt uit, dat als je bijvoorbeeld één ander werktuig wil gebruiken en alle steenkoppels uit het werk staan, de molen te weinig weerstand heeft en te hard gaat draaien. In dat geval kun je die rem erop zetten door aan de haak aan het einde van de stok gewichtjes te hangen. Sommige bezoekers dachten dat hij die borstel gebruikte om de wielen van spinnen en spinrag te ontdoen.

Er staat een blauwe houten kast met vierkante buizen. Op een poster aan de muur wordt het in het Frans uitgelegd. Het meel komt door een buis beneden onderin de Jacobsladder terecht, dat is een vertikaal transportsysteem met kleine bakjes, die beneden vol geschept worden met meel en in een afgesloten houten buis naar boven gaan. Op de luizolder worden de bakjes in het kaar bo-

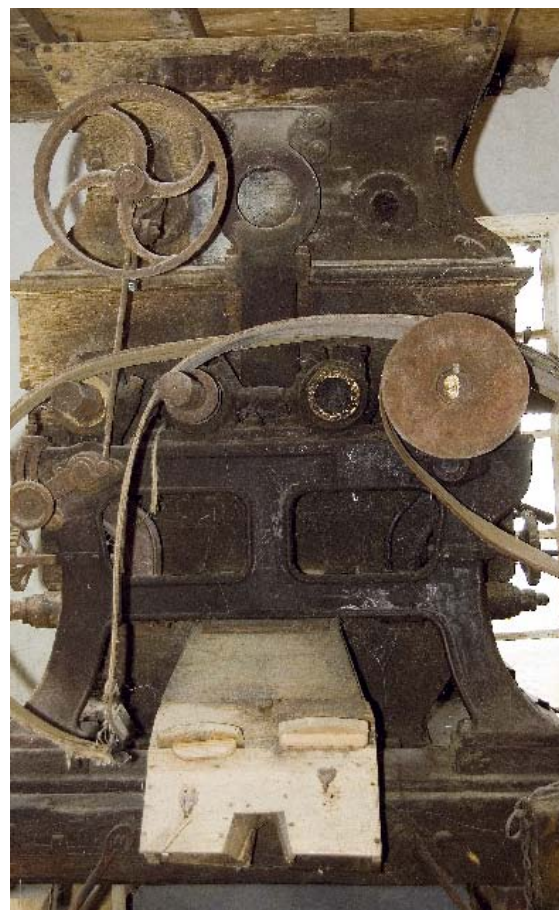
ven de buil gelegeerd en kan het meel zo naar beneden zakken, waar het de laatste machine, de buil, in zal gaan.

Builen en stroom op waterkracht

We dalen de trap weer af naar de begane grond. Door middel van de buil wordt het meel in diverse fracties opgesplitst: de zemelen, vliezen die om het graan heen zitten; de griezen, de toekomstige kiemen van het graan; en de bloem, de poederkern van de graankorrel. Deze vallen in aparte zakken, die onder de buil hangen.

Tegen de muur staat hoog op een plankje de beschermheilige van de korenmolenaars: Sint Catharine. Sint Victor is de mannelijke patroon van de korenmolenaars. Een stukje verder zien we een dynamo opgesteld met een drijfriem. Aan de muur hangt een paneel, waarop je kunt zien hoeveel stroom er op gewekt wordt, want dat is ook nog een mogelijkheid van deze molen. De stroom wordt alleen voor eigen gebruik opgewekt. Op donkere dagen branden de lampen met 'blauwe' stroom, opgewekt door middel van waterkracht. 'Dat doen we voor eigen plezier,' zegt

Pletter buiten gebruik

De beschermheilige van de korenmolenaars: Sint Catharine

Begane grond, 4 koppels stenen, waarvan de één in de steenkraan hangt, linksachter de dynamo, die met een drijfriem door de as onder het plafond aangedreven wordt

Begane grond, de buil

Daniël. Hij wijst nog op de oude bascule, die onder een zwart schoolbord staat opgesteld. Daar werden vroeger de zakken op gewogen, die verkocht werden. Men schreef op het bord met krijt de hoeveelheid gewogen zakken en

ook om welke inhoud het ging. Zo was de voorraad bekend. We bedanken de molenaar voor zijn rondleiding en verhaal en de tolk Sandra voor haar duidelijke vertaling en rijden terug naar Nederland.

Eerder verschenen in het bedrijfsmagazine van Gekas & Boot Torque 08, dat in mei 2007 uitkwam.

Hekwerk met molentjes

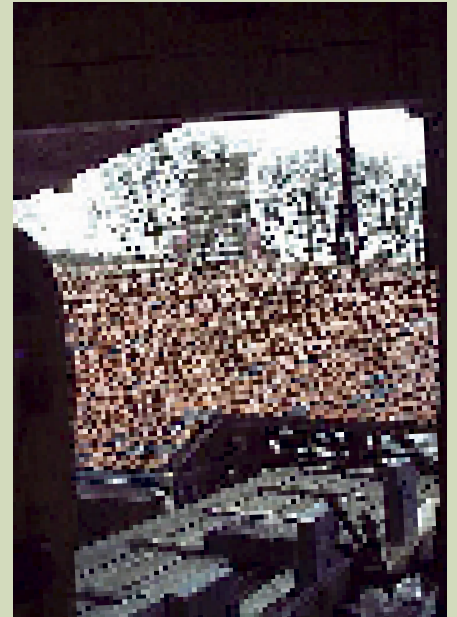

Kaar van de schoonder boven aan de trap

Recht van Windvang: het gevecht voor De Otter

Eén van de weinige nog functionerende paltrokmolens vecht al jaren voor zijn recht op windvang. Want zonder voldoende wind draait een windmolen nu eenmaal niet. Gemeenten en projectontwikkelaars hebben weinig oog voor de biotoop van cultuur-historisch industrieel erfgoed. Voor hen zijn molens weliswaar monumenten, maar ook een lastige sta-in-de-weg voor nieuwe ontwikkelingen. Ze roepen zelfs adviesbureaus te hulp om aan te tonen dat het met de windvang wel goed zit.

Restauratie

Op particulier initiatief werd in 1991 besloten De Otter te restaureren. Het inwendige deel was goed geconserveerd, maar voor verder behoud moest er flink worden ingegrepen. Ook wat de windvang betreft was de situatie nog redelijk. Aan de oostzijde was de molen weliswaar afgeschermd door negentiende-eeuwse bebouwing, maar voor het overige had de molen aan de Kostverlorenvaart een biotoop met een open karakter die het opnieuw functioneren van de molen niet in de weg stond. En een werkende molen zorgt er voor dat molens in conditie blijven en niet verworpen tot een "ding". Dat kan immers

niet de bedoeling zijn van een stuk industrieel erfgoed. Ook het stadsdeel Westerpark was het daarmee van harte eens en participeerde ook van harte in het restauratietraject. In 1996 was het dan zo ver en kon De Otter zijn functie hernemen.

Dove ogen

Lang duurde de vreugde echter niet. Enkele jaren na de restauratie dienden de plannen zich aan voor het realiseren van hoogbouw in de directe omgeving van de molen. De plannen van het stadsdeel al dan niet in samenwerking met projectontwikkelaars (die zoals de NRC onlangs schreef soms vertrouwelijke

stukken aan wethouders geven waarvan de raad geen kennis neemt) volgden elkaar in sneltreinvaart op. Maar het stadsdeel had geen oog meer voor het feit dat een kostbare restauratie ook gevolgen heeft voor

Restauraties van monumenten scheppen verplichtingen

de omgeving van de molen en het feit dat restauratie van industriële monumenten nu eenmaal ook verplichtingen schept. De plannen werden door molenaar, molenvrienden en

de Stichting Houtzaagmolen De Otter tegen het licht gehouden om de gevolgen voor de biotoop te beoordelen. Hoewel de vereniging De Hollandsche Molen een 400 meter grens hanteert waarbinnen geen windbelemmeringen mogen voorkomen heeft de stichting zich soepel opgesteld met betrekking tot de uitgangspunten voor een goede molenbiotoop. Ze hanteerde een straal van 300 meter rond de molen en beoordeelde de plannen op de askophoogte van de molen wat in molenaarskringen niet gebruikelijk is.

De bezwaren waren voor de deelgemeente niet ontvankelijk. Ondanks de steun die werd verkregen van de Amsterdamse Raad voor de Monumentenzorg, De vrienden van de Amsterdamse Binnenstad, en landelijke instellingen voor molens als De Hollandsche Molen en Het Gilde van Vrijwillige Molenaars en de Rijksdienst Monumentenzorg (nu RACM).

Adviesinstanties

Om haar plannen voor allerlei (een zestal) hoogbouw (tot 55 meter hoogte binnen een straal van 300 meter van de molen) kracht bij te zetten huurde de deelgemeente een

onderzoeksbureau in om de windvang te beoordelen. Dit onderzoek geschiedde in een windtunnel. En zoals dat gaat "Wie betaalt bepaalt". Het windtunnelonderzoek toonde aan dat het verlies aan windvang slechts gering was. De wetenschappelijk weerlegging door een hoofddocent van de TU Delft die in dit soort zaken deskundig is bleek voor de Raad van State niet relevant. Ook ging de RvS voorbij aan het advies van het eigen adviesbureau voor zulke zaken; de Stichting Advisering Bestuursrechtspraak (SAB).

Met de uitspraak van 3 december 2003 stonden de bezwaarmakers van De Otter dus buitenspel. Een goed werkend industrieel monument zat er niet meer in.

Dat roept de vraag op of een adviesbureau dat in windtunnels proeven neemt kan beoordelen of statische situaties in een windtunnel kunnen worden vergeleken met niet-statische situaties als het vangen van wind door een molen. Een wiskundige zei ooit "met cijfers kun je alles bewijzen, ook het tegendeel". En dat lijkt ook hier van toepassing.

Wie wel eens achter een molen heeft gestaan weet dat de wind geen vast gegeven is. Niet

Oproep aan molenaars

In het meinummer Molens van 2007 doet De Hollandsche Molen een oproep aan de vrijwillige molenaars in Nederland om de helpende hand te reiken bij een onderzoek naar het begrip draaiuren dat in de procedure rond De Otter een rol heeft gespeeld.

Om meer inzicht te krijgen in het begrip draaiuren kunnen molenaars een bijdrage leveren door hun ervaring met draaiuren door te geven aan De Hollandsche Molen.

In het artikel wordt uiteengezet wat DHM onder draaiuren verstaat en wordt een model aangereikt voor de berekening.

Voor meer informatie verwijzen wij graag naar het artikel 'Oproep aan alle molenaars van Nederland' in het blad Molens op pagina 14. Gegevens kunnen worden doorgegeven aan:

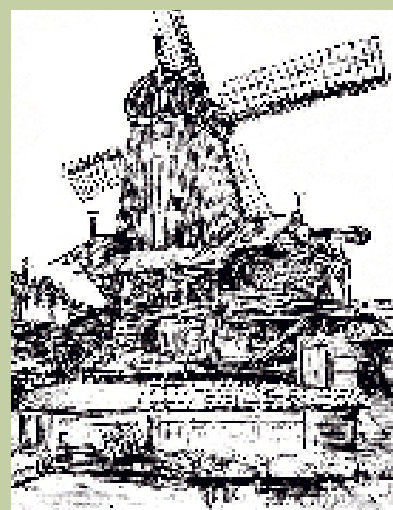
*Vereniging De Hollandsche Molen
t.a.v. ir. H.R. Steenbergen
Zeeburgerdijk 139
1095 AA Amsterdam
Of per email: r.steenbergen@molens.nl*

Ingebouwd vanaf de west-zijde

Ingebouwd vanaf de noord-zijde

Krijtschets van De Otter door K. van Leeuwen uit 1911

constant van richting en niet constant in kracht. Een molenaar is een weerkenner en ziet kleine veranderingen in de lucht en de gevolgen daarvan voor de windvang aankomen. Ook het argument van de Raad van State om meer molenaars aan te stellen komt vreemd over. Een blik agenten openrukken zei Hoogleraar Strafrecht van Veen en daarvoor eindverantwoordelijke van het regionaal verschijnende Vrije Volk lost het probleem van criminaliteit niet op. Dat geldt ook voor de windvang van molens. Het gaat in de eerste plaats om vrijwillige molenaars. En welke vrijwillige molenaar wil nou draaien op een molen die geen wind meer kan vangen en bij harde wind te maken krijgt met turbulentie achter de wieken en rond de molen. Hij zou zich, zoals dat in juridische ARBO termen heet, blootstellen aan gevaarzettling. En dat kan toch niet de bedoeling zijn van de overheid of de RvS.

Verplaatsing ook afgewezen

Na alle procedures kwam de stichting tot de conclusie dat verplaatsing van de molen om deze te behouden als werkend monument een betere oplossing zou zijn. In Uitgeest kon de molen weer zijn oorspronkelijke functie gaan vervullen. Maar opnieuw lag de deelgemeente dwars. "Het is ons monument" en moet blijven. Opnieuw voelde ze zich niet verantwoordelijk voor de gevolgen. Wel een molen als monument aanmerken, maar vervolgens doen alsof je neus bloedt als het gaat om het functioneren van de molen. In Uitgeest zou de molen weer een functie krijgen in een industrieel erfgoedpark. Het gevolg is dat de stichting heeft besloten De Otter te sluiten. Sinds oktober 2006 staat hij dan ook in de rouwstand. Bestuurlijk is het bevreemdend dat in de hele gang van zaken de mening van de Amsterdamse Raad voor de Monumentenzorg er blijkbaar op geen enkele wijze toe doet. De deelgemeente kan blijkbaar rustig voorbijgaan aan de mening van een Raad die werkt op het niveau van de centrale gemeente. Dat rechtvaardigt de vraag wie er eigenlijk verantwoordelijk is voor de monumentenzorg in de gemeente Amsterdam. En meer nog verbaast het dat aan zoveel adviezen van instanties die er toe doen wordt voorbijgegaan.

Huub van Est

Uitspraak Raad van State

Op 30 mei 2007 heeft de Raad van State (RvS) geoordeeld over de zaak tussen De Otter en stadsdeel Westerpark in Amsterdam. Kort samengevat oordeelde de RvS dat het besluit van het stadsdeel van 15 november 2005 ongegrond is en derhalve vernietigd dient te worden. De raad is gedeceideerd en oordeelt dat stadsdeel Westerpark onzorgvuldig is geweest in haar besluit in de voorbereiding van het besluit op het bezwaarschrift. Het berust niet op een volledige heroverweging van bezwaren. En ook ontbreekt een zorgvuldige overweging. Op deze niet lichtvaardige gronden m.b.t. de hantering van de regels in de Algemene Wet Bestuursrecht (AWB) stelt de RvS De Otter in het gelijk. De RvS draagt het dagelijks bestuur van het stadsdeel Westerpark op met in achtneming van de uitspraak opnieuw op het bezwaar te beslissen. De Raad kan nu eenmaal geen bestuurlijk inhoudelijke uitspraak doen maar wel eisen dat aan haar juridische uitspraak recht wordt gedaan.

Wat opvalt aan de uitspraak is dat de RvS overeenkomstig eerdere uitspraken over biotoopzaken hecht aan een deugdelijke motivering en zorgvuldigheid met betrekking tot bestuurlijk handelen. Het stadsdeel dient nu opnieuw te beslissen op het bezwaar en een windonderzoek ter plaatse uit te voeren. De Raad vult dit aan met een suggestie voor een bestuurlijke oplossing voor het probleem. Afhankelijk van de uitkomst van dat onderzoek zou het stadsdeel moeten meewerken aan de verplaatsing van de molen door het verlenen van een monumentenvergunning voor de verplaatsing van de molen vanwege veranderde omstandigheden.

Over de betekenis van deze en andere uitspraken van de molenbiotoop en de uitspraken van de RvS blijven de wieken draaien.

KORENMOLEN "DE ZAANDPLATTE"

Jan Tissing en Bertus Mos

47 pagina's, rijk geïllustreerd in kleur, slappe kافت, prijs € 5,00

Het boekje is af te halen in de molen tijdens open dagen.

Het boekje kan tevens besteld worden door overmaking van het verschuldigde bedrag plus portokosten (€ 2,-) op bankrekeningnummer 91.55. 29.483 ten name van de Stichting vrienden van molen De Zaandplatte. Vermeld duidelijk afzonderlijk uw naam en adresgegevens.

De Stichting Vrienden van molen De Zaandplatte heeft onlangs een handzaam boekje uitgegeven met de geschiedenis van de molen, maar ook van de molens in Ruinen en omgeving. Verder heeft men zich niet beperkt tot de geschiedenis alleen, maar ook wordt uitvoerig beschreven hoe de molen is ingericht en hoe het maalproces plaatsvindt. Hierbij is uitvoerig en kleurrijk beeldmateriaal gebruikt, zodat men zich alles voor de geest kan halen.

Men geeft een blik op de toekomst, informatie over de wickstanden en de betrokkenen bij de stichting. Met vermelding van enkele verenigingen voor molenbehoud met hun website en een korte literatuurlijst sluit dit uiterst aantrekkelijke en informatieve boekje.

Hub van Erve

Puntkomma

Rubriek voor reacties of aanvullingen van lezers

Hoevense molen in Uden

Deze molen staat ook wel bekend als de Zwaluw. Deze naam kreeg de molen in 1904 van Harrie Verbeek en zijn vrouw Nelleke Verbeek die uit Geldrop kwamen. Elders in dit nummer staat het artikel over de molens en molenaars van Groesbeek. Een van de Groesbeekse molenaars was Grad Jacobs. Behalve in Groesbeek heeft Jacobs ook elders zijn molensporen nagelaten. Zo ook in Uden. De schrijvers van het artikel zijn op zoek naar mensen die foto's en / of informatie kunnen

Molententoonstelling

De Molententoonstelling Meesters en Molens kunt u op de volgende data bezoeken:

Museum Bredius, Den Haag:

16 juni - 2 september 2007

Drents Museum, Assen:

18 september - 9 december 2007

MOLENS. DE NIEUWE STOCKHUYZEN

Waanders, 240 pagina's

Prijs € 22,50

Herziene editie

Weidemolen, torenmolen, monniksmolen, wipstelling-molen: geen molentype of F. Stockhuyzen (1890-1976) traceerde de geschiedenis, techniek, functie, locatie etc.
Een standaardwerk.

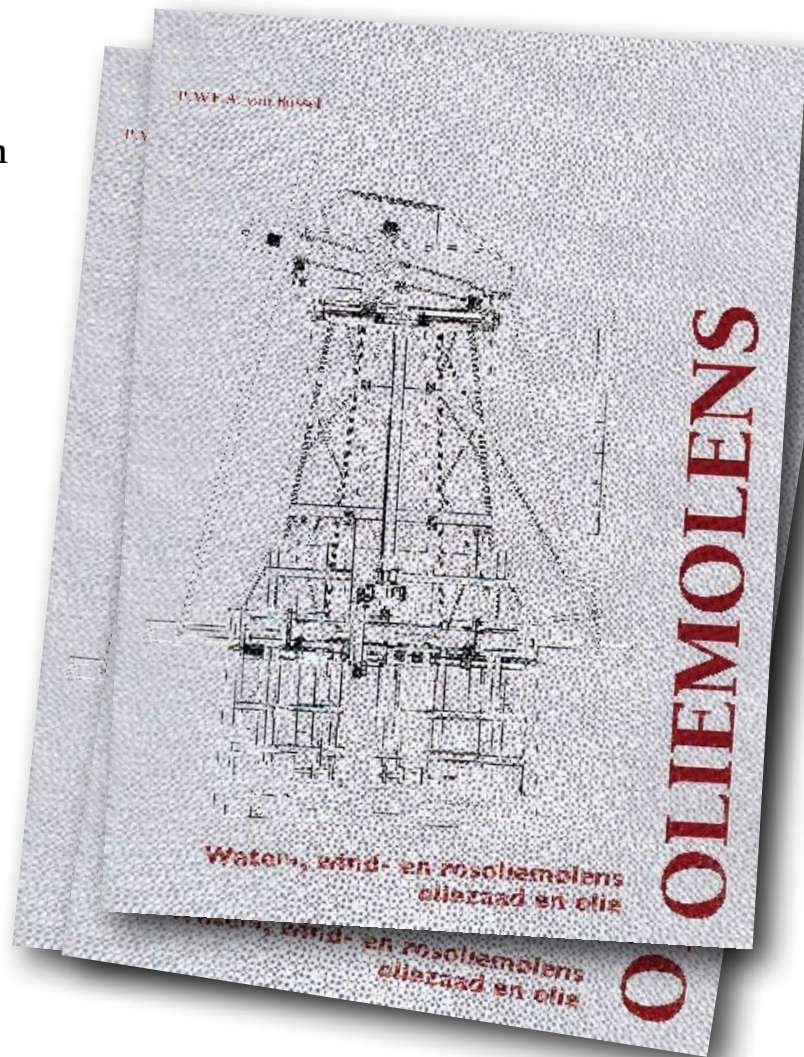
verschaffen over de molen in Uden en de molen op de Milsbeek in Noord Limburg die Grad Jacobs ook bouwde. Grad overleed in Milsbeek op 8 juni 1950.

Peter Pouwels

Huib van Est

Oliemolens

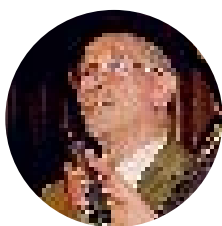
Het boek 'Oliemolens' van de hand van Piet van Bussel werd op 10 maart 2007 gepresenteerd. Zeven maanden na zijn overlijden. Kort voor zijn overlijden had hij het manuscript voltooid. Na het standaardwerk 'Korenmolens' en de omvangrijke uitgave 'De molens van Limburg' is 'Oliemolens' het laatste grote werk van Van Bussel. Hij had niet alleen aandacht voor de techniek maar ook voor "de mulders" in de zuidelijke provincies.

Piet van Bussel

Dat Piet van Bussel een technisch man was, wordt wederom duidelijk bij lezing van het boek. Bij alle onderwerpen die hij beschrijft geeft hij een tekening, die soms schematisch maar vaak ook gedetailleerd aangeeft hoe een en ander in elkaar steekt. Een groot aantal tekeningen zijn van zijn eigen hand, maar hij heeft ook gebruik gemaakt van tekeningen van anderen.

De tekeningen van eigen hand betreffen dan ook vooral de tekeningen die hij maakte voor de reconstructie van het olieslagwerk van de Collse watermolen in Eindhoven. De voorbereiding van die reconstructie betekende het maken van een inventarisatie van de diverse nog bestaande oliemolens en leidde

vervolgens tot het schrijven van het hieronder vermelde boek.

Inrichting oliemolen

Na de inleiding in hoofdstuk 1 wordt in hoofdstuk 2 de inrichting van een oliemolen beschreven; de kollergang, de vuister, de slagbank met de diverse onderdelen, de heien, de perszakjes en omslagen, de wentelas, de koekentafel en de slagenteller passeren achtereenvolgens de revue. Opvallend is dat niet de uitgebreide Zaanse/Hollandse oliemolen met voor- en naslagwerk uitgangspunt is, maar de minder industriële, eenvoudiger uitvoering met slechts één enkel slagwerk voor zowel voor- als naslag, zoals in het overgrote deel van Nederland en Vlaanderen gebruikelijk. In hoofdstuk 3 volgt de beschrijving van de diverse molentypen als achtkanten,

stenen molens, standerdmolens, watermolens en rosmolens ingericht als oliemolens. De hoofdstukken 4, 5 en 6 beschrijven de nog bestaande windoliemolens, de wateroliemolens en de rosmolens in Nederland en Vlaanderen. Hij geeft van alle molens een beknopte geschiedenis, beschrijft de inrichting en geeft tekeningen en foto's hiervan. Bij elke molen geven enkele foto's en tekeningen een beeld van de werking. Vooral de steeds terugkerende schematische tekeningen geven een duidelijk beeld van de werking en hoe er op steeds wisselende manieren overbrengingen tot stand worden gebracht. Hoofdstuk 7, 8 en 9 bevatten enkele bijzondere molens en constructies; motoraandrijving, (verdwenen) watervluchtmolens, centrale standaard of koning en het zetelkruiswerk in een bovenkruier. De hoofdstukken 10 en 11 zijn twee korte

technische verhandelingen over draaisnelheid van de kollidergang en de werking van de slagbeitel in de slagbank. Vervolgens komt in hoofdstuk 12 aan de orde welke oliehoudende zaden verwerkt werden/worden op de molens en de toepassingen van de producten. In dit zeer informatieve hoofdstuk komt ook de unieke zwingelmolen van Heule bij Kortrijk aan de orde. Dan geeft het eveneens interessante hoofdstuk 13 een beschrijving van het werk op een oliemolen, terwijl hoofdstuk 14 de overgang naar een meer industriële verwerking van de oliezaden beschrijft, die

overigens ook nog gedeeltelijk op molens plaatsvond, en daarom ook voor molenaars zeer de moeite waard is. Het 15e hoofdstuk is een inventarisatie van gaande werken, overbrengingsverhoudingen, toerentallen e.d. van de nog bestaande molens. Tot slot is er een literatuuroverzicht per hoofdstuk en een register van persoons- en plaatsnamen opgenomen.

Tekeningen

De tekeningen in het boek zijn voor het overgrote deel van de auteur zelf en deze zijn

zeer duidelijk en informatief. Een aantal foto's zijn ook van de auteur en verduidelijken en verhelderen, maar van met name de kleurenfoto's hadden m.i. betere exemplaren mogen worden gekozen.

Resumerend kunnen we zeggen dat Piet van Bussel met het schrijven van dit boek de molenwereld een grote dienst heeft bewezen. Er was niet zoveel gepubliceerd in boeken op het gebied van oliemolens en daarin is nu ruimschoots voorzien.

Hub van Erve

Foto: M. den Boer van de Passiebloem in Zwolle

MEER INFORMATIE

OLIEMOLENS

Wind-, water- en rosoliemolens, oliezaad en olie

P.W.E.A. van Bussel

198 pagina's, rijk geïllustreerd, gebonden met harde koft

Bura boeken, Eindhoven

Prijs: € 35,-

Voor Nederland: Postbank 4073924 t.n.v. Bura Boeken, Eindhoven

Voor België: KBC 743-0363472-27 t.n.v. E. van Bussel

Vermeld in beide gevallen duidelijk afzonderlijk uw naam en adresgegevens

MOLENSTENEN

Molensteenfabriek Van Vugt levert u naar keuze massieve maalstenen of stenen met een zachte uitslag. Ze worden vakkundig afgewerkt, prima gescherpt en goed onder de rij gebracht.

Wij kunnen u ook van dienst zijn met:

- ✓ nieuwe Duitse blauwe stenen;
- ✓ kunst- en sierstenen;
- ✓ het scherp van molenstenen;
- ✓ deskundige informatie.

Bel voor inlichtingen vrijblijvend met:

H.J.A van Vugt
Molensteenfabriek
Zomereik 10
5682 HH Best (NL)
Tel/Fax: (+31) (0) 499-395454

Zeilmakerij van Neerven bv

MOLENZEILEN IN
WK77 BRUIN OF WIT,
MARLON BOLUS ROOD

Driek van Erpstraat 1

5341 AK OSS

Tel. 0412-624028

Fax. 0412-627973

DEGELIJKHEID EN
GEGARANDEERD DE
BESTE KWALITEIT !!

Vanzelfsprekend

Een serviceconcept van Lavans

Sanitairhygiëne

Ruilpoetsdoeken

Bedrijfskledingbeheer

Vloerhygiëne

Hoofdkantoor:
Ringdijk 20
5705 CT Helmond
info@lavans.nl

Meer weten? Klantenservice:

0492 598180

Of kijk op

www.lavans.nl

Lavans
KRAAKHELDER ZONDER ZORGEN

• Noord-Brabant

150 jaar molen De Nijverheid in Ravestein

Stichting De Ravensteinse Molen vierde op 12 en 13 mei 2007 het 150 jarig bestaan van molen De Nijverheid. Samen met de twee kerktorens beeldbepalend voor de Ravestein. Op 12 mei werd een gevelsteen onthuld en op 13 mei werd feest gevierd met allerlei activiteiten. En natuurlijk werd op nationale molendag gedraaid.

• Zuid-Holland

Molenzondagen Leiden

Om het jaar van de molens 2007 op te luisteren organiseren de gezamenlijke Leidse molenaars vijf "molenzondagen", waarop een fietstocht is uitgezet langs de negen (!) molens binnen de gemeentegrens.

Deze fietsroute is in boekvorm gedrukt en bevat, naast de routebeschrijving, informatie over de Leidse molens. Samen met de foto's vormt het tevens een leuk naslagwerkje voor elke molenliefhebber.

Op elke 3e zondag van de maanden mei t/m september (20 mei, 17 juni, 15 juli, 19 aug. en 16 sept.) zullen alle molens draaien en zijn 7 ervan ook te bezoeken.

Bij elk van deze 7 molens is het routeboekje verkrijgbaar en kan vanaf 11 uur gestart worden (de molens zijn tot 17.00 uur "bemand"). De lengte van de route is ongeveer 23 kilometer. Behalve fietsen en molens bekijken kunnen de deelnemers onderweg een puzzel oplossen. Een volledig en juist ingevulde kaart geeft, mits ingeleverd vóór 17.00 uur!, recht op een leuke attentie.

Op deze "molenzondagen" zullen in en rond enkele van de molens extra activiteiten plaatsvinden.

Meer en gedetailleerdere informatie is vanaf 21 april te vinden op: www.leidsemolens.nl

• Drente

Drentse Molendag 2007

Ook in het jaar van de molen wordt er door de gezamenlijke Drentse molenaars weer een Drentse molendag gehouden. Dit jaar op zaterdag 25 augustus. Deze molendag wordt

dan voor de 23e keer gehouden, we gaan dus al mooi naar de 25e.

Het is de bedoeling dat op deze dag een groot aantal van de 38 in onze provincie staande molens draait en geopend is voor het publiek. Dankzij de enthousiaste medewerking van de Drentse molenaars bereikte het aantal deelnemende molens het afgelopen jaar zelfs een record aantal van 32.

Ook was er het afgelopen jaar weer voldoende wind, waardoor er weer volop gedraaid en gemalen kon worden.

Bij enkele van de geopende molens werden er ter gelegenheid van de Drentse molendag bijzondere activiteiten ontplooid, zoals (rommel)markten, broodbak demonstraties, exposities, fietstochten enz. Hopelijk is dit op de Drentse molendag van 2007 ook weer het geval.

Meer gegevens over de deelnemende molens en eventuele activiteiten zijn vanaf begin augustus te verkrijgen via het secretariaat van de Drentse Molenstichting. Tel 0592-340480.

• Friesland

Negende Friese Molendag

Op zaterdag 8 september houden de Friese molenaars hun inmiddels 9e Friese Molendag. Ook dit jaar zal weer een groot aantal molens open zijn voor bezichtiging. Jaarlijks hebben inmiddels meer dan 70 molenaars hun deuren open voor het publiek. Om 10 uur 's morgens begint de dag die meestal tussen 16.00 en 17.00 uur eindigt, zeker voor de meeste in het land staande poldermolens. Een aantal molens zet door tot 's avonds 22.00 uur, daarbij meer of minder in het licht staand de aandacht trekkend. Ook dit jaar verschijnt er weer een gratis Molendagkrant die in de provincie verspreid zal worden, ook zullen er weer affiches beschikbaar zijn. Op de eigen website: members.lycos.nl/friesemolendag zal een zo compleet mogelijk overzicht te vinden zijn van de deelnemende molens en hun openingstijden.

Vacature bij de gemeente Bergeijk

Voor het beheren en laten malen van onze standerdmolen, zijn we op zoek naar een enthousiaste

Vrijwillig Molenaar (m/v)

Tot het takenpakket behoren alle beheertaken zoals het regelmatig laten draaien van de molen, het rondleiden van belangstellenden en het uitvoeren van kleine onderhoudsklusjes. Tevens dient de molenaar aanspreekpunt te zijn voor het reguliere onderhoud en te zorgen dat de molen in een stormveilige toestand verkeert als deze niet bemand is.

De molenaar dient in het bezit te zijn van het getuigschrift Vrijwillig Windmolenaar en een WA- en een ongevallenverzekering via het Gilde van Vrijwillige Molenaars te hebben afgesloten. Molenaars die in de buurt van de molen wonen, genieten de voorkeur.

Wat we bieden is het molenaarschap op één van de mooiste en meest authentieke standerdmolens van Nederland. Ten behoeve van het molenaarschap worden de onkosten en reiskosten vergoed. Belangstellenden kunnen contact opnemen met:

De heer J. de Greef, tel: 0497-551371, email: j.degreef@bergeijk.nl

Uw sollicitatiebrief kunt u per mail richten aan de bovenvermelde persoon.

Bliksemafleiderscontrole

Het team van bliksemafleidercontroleurs is weer geheel op sterkte!

Het werven van controleurs voor onze werkgroep is succesvol verlopen. In totaal staan er nu weer vijf controleurs klaar om de bliksemafleiderinstallatie van uw molen te controleren. Wij hopen dat dit berichtje voor u aanleiding is om een aanvraag voor controle van de bliksemafleiderinstallatie van uw molen te overwegen.

Tot op heden is het, in vergelijking met voorgaande jaren, opvallend rustig gebleven en dat bevreemdt ons een beetje. Bedenk wel dat zekerheid hebben over de conditie van de bliksemafleiderinstallatie vele malen beter is dan het vertrouwen hebben dat het allemaal wel goed zit. Wij hebben al veel te vaak moeten vaststellen dat veel molens een onnodig hoog risico lopen op forse (brand)schade na een blikseminslag. Dus, wat houdt u nog tegen?

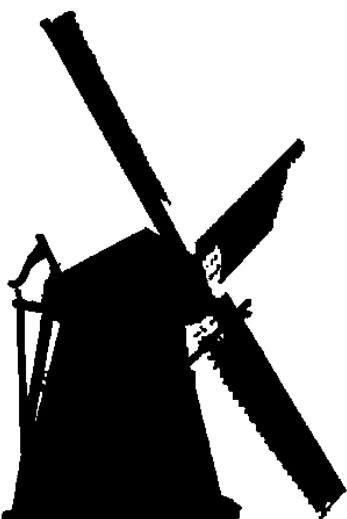
Wij zijn er in ieder geval klaar voor.

Leo Tiggelman

Coördinator Bliksemafleidercontrole

Hou streekseigenschappen in ere!

Marc Crins Molenzeilen

- ◆ Nieuwe molenzeilen, diverse mogelijkheden
- ◆ Reparaties van uw oude zeilen
- ◆ Lui-matten
- ◆ Bil kussens (in zeildoek)
- ◆ Aanverwante artikelen

Vraag vrijblijvend een offerte aan!

Paardebloemstraat 28
5953 GV Reuver
tel.: (077) 474 80 33
fax: (077) 474 80 34

gsm: (06) 20 94 98 05
www.molenzeilen.com

Werkgroep herziening molenaarsopleiding

Het gaat zoals bij opdrachten van welk ander bedrijf dan ook. Een projectontwikkelaar zet de noodzakelijke lijnen uit, de opdrachtgever geeft er zijn goedkeuring aan en legt de plannen voor aan een architect. Die geeft dan vorm aan de voorstellen, waarbij hij zoveel mogelijk rekening moet houden met de regelgeving en met richtlijnen. Hij moet ook de invulling afstemmen op doelstelling, haalbaarheid en functionaliteit. Welnu, de bouwplannen voor de herziening van de molenaarsopleiding lagen klaar en wij als uitvoerders en bouwplougen konden aan het werk.

Het examenreglement

Het overleg in de 'bouwkeet' ging over dat wat we van een vrijwillig molenaar mogen verwachten. We stelden dat vast en noemen dat de examenstof.

Wat hij als vrijwillig molenaar moet weten, moet kennen en kunnen, legden we vast in de exameneisen. Hierin komen tot uiting de mate waarin, het inzicht hebben in en het verantwoordelijk zijn voor.

De organisatie en verloop van het examen en de wijze waarop al de kennis beoordeeld wordt hebben we vastgelegd in de examenprocedure. En voor alle duidelijkheid wordt, voor iedereen die om welke reden dan ook bij een examen betrokken is, in het examenbesluit aangegeven wat zijn taken zijn, waar zijn verantwoordelijkheid ligt, waar zijn grenzen liggen en op welke wijze hij zich kan beroepen bij bijzondere omstandigheden en vermeende procedurefouten.

Een bijzondere positie nemen de examinatoren in. Zij worden geacht in staat te zijn de resultaten van de examens op waarde te kunnen schatten. Omdat beoordelen niet zelden gepaard gaat met enige vorm van subjectiviteit, hebben we in werkwijze van de examencommissie getracht de objectiviteit te waarborgen.

Vornoemde aspecten met betrekking tot het examen zijn samengevat in het examenreglement.

De stukken exameneisen en examenbesluit, voorzien van een verantwoording, zijn aan het bestuur van Het GVM aangeboden. Het commentaar is inmiddels verwerkt en de stukken zijn 'opgeleverd'.

De andere stukken liggen in concept klaar en zullen na bespreking in juni aan het bestuur worden aangeboden.

De opleiding

Tijdens de opleiding is de instructeur de eerst aangewezen persoon om een leerling te begeleiden. Dat is zijn primaire taak. Daarnaast zal hij evenals gastmolenaars instructie moeten geven.

De verantwoording voor het volgen van de opleiding ligt bij de leerling. Voor deze hebben we een logboek samengesteld waarin alle gegevens van de opleiding die noodzakelijk zijn om examen te kunnen doen, worden verzameld.

De instructeur, de gastmolenaar kan middels een checklist de vorderingen zien, maar ook aan de hand ervan met de leerling bespreken wat er nog gedaan moet worden.

Op enkele onderdelen na is het logboek af.

De verantwoording voor de instructie ligt bij de instructeur, bij de gastmolenaar. Zij worden geacht in staat te zijn de leerstof over te dragen. Om dit op een meer verantwoorde wijze te kunnen doen worden de instructeurs, gastmolenaars bekend gemaakt met verschillende instructiemethodes, waar zij zelf dan een keuze uit kunnen maken.

Voorstellen voor opleidingsmethoden en scholing instructeurs liggen voor bespreking klaar.

Momenteel wordt nog gekeken naar de leerstof (boeken, tijdschriften, brochure, cd-roms), naar de verdeling ervan en het gieten in lesbrieven, waarbij we met het oog op de toekomst zo kunnen omschakelen naar een modulair systeem.

Jan Jansen

Uitgaven van het gilde van vrijwillige molenaars

ten behoeve van de opleiding tot vrijwillig molenaar

HET ENTREEPAKKET

De basiscursus – op enkele hoofdstukken na gereed.

Alle overige lesstof wordt in de loop van de tijd nieuw vervaardigd en uitgegeven en zal in de loop van de tijd worden toegezonden.

De leden in opleiding dienen dit pakket bij aanmelding aan te schaffen (niet inbegrepen bij de contributie). De prijs bedraagt € 42,50.

UITGAVEN TER VERBREIDING VAN DE KENNIS OVER MOLENS

Informatie XVI – Waarom draaien molens linksom? Waarom helt de bovenas? De tonmolen. Prijs: € 7,50 (incl. porto).

Informatie XIX – Molenaarservaringen J.B. Kaal. Prijs: € 7,50 (inclusief porto).

Informatie XXII – Bovenassen. Prijs: € 7,50 (inclusief porto).

Mappen voor de basiscursus

Prijs: € 11,00 (incl. porto).

HACCP-Rapport Hygiëncode

Te bestellen via Gilde verzendingen.

Inclusief porto € 30,00.

Exclusief porto € 25,50.

GRATIS UITGAVEN

- Informatiefolders
- Statuten en Huishoudelijk Reglement
- Bladen voor het maalboekje voor leden in opleiding en geslaagde leden
- Exameneisen
- Voorbeeld voor een Modelcontract vrijwillig molenaar
- Folder betreffende Gildeverzekeringen

BESTELLEN BIJ HET GILDE

H.P.A. (Hub) van Erve

Hoevense Kanaaldijk 9

5018 EA Tilburg, tel. 013-5362100, of

verzendingen@vrijwilligmolenaars.nl

Wetenswaardige literatuur

Onderstaande literatuur is te bestellen op de erbij vermelde adressen. Vergeet niet daarbij uw naam- en adresgegevens te vermelden.

Molens. De nieuwe Stockhuyzen.

Waanders 2007, 240 blz, Prijs € 22,50.

Herziene editie. Weidemolen, torenmolen, monniksmolen, wipstellingmolen: geen molen-type of F. Stockhuyzen (1890-1976) traceerde de geschiedenis, techniek, functie, locatie etc. Een standaardwerk.

Opleiding Watermolenaar (Poldermolens)

Door: Ing. J. den Besten.

Te bestellen door overmaking van € 23,00 (incl. porto) op girorekening 139754 t.n.v. J. den Besten te Loenen aan de Vecht.

Over molens der fam. Honig

Door: P. Boorsma. Prijs € 10,00 (incl. porto).

Te bestellen bij het Gilde (zie boven).

Lesbrieven Basisonderwijs

Lesbrief Poldermolen compl. Prijs € 7,50.

Lesbrief Korenmolen compl. Prijs € 7,50.

Lesbrief Watermolen compl. Prijs € 7,50.

Deze lesbrieven zijn bedoeld voor leerlingen van de hoogste klassen van het basisonderwijs of de laagste klassen van het voortgezet

onderwijs. De lesbrieven omvatten de lesbrief zelf voor de leerlingen, een docentenhandleiding en een werkblad.

Pellen van gerst tot gort

Lesbrief voor molenaars.

Uitgave van Stichting Groninger Molens,

Lopende Diep 8, 9712 NW Groningen.

Prijs € 6,00 (excl. porto).

Werking van de pelmolen

Door: P.H. Havik.

Facsimile handschrift € 15,00 (incl. porto).

CD-rom met transcriptie handschrift en lijst

met Zaanse en Groningse termen,

€ 5,50 (incl. porto). Boekje + CD-rom

€ 20,00 (incl. porto). Te bestellen bij het

Gilde (zie boven).

Zingende Stenen

Door: D.J. Abelskamp. Prijs: € 21,00 (incl.

porto). Dit boek is te bestellen door over-

making op Raborekening 13.53.85.210 van

G.W.M. Barendse, penningmeester van de

Cursuscommissie, te Poeldijk.

Het septembernummer van de Gildebrief
verschijnt eind augustus.

Meestermolenaar

Jaap Wols op de foto op de achterkant leverde een bijdrage in de zoektocht naar de 'Potroede 1444' waaraan elders in dit nummer uitgebreid aandacht is besteed. Zelf is hij een doorgewinterde molenaar en kent hij de drie molens waarop hij draait of gedraaid heeft. De Goede Hoop, De Oostmolen en Windlust. In het gebied van Mijnsheerenland is hij thuis. Ze staan afgebeeld op de foto op de achterzijde.

In zijn handen heeft hij een foto van de Noordermolen uit Groesbeek waarvan de roede nu op de molen bij hem is aangebracht. Op de onderste wiek, vlak boven de onderste foto, is op de roede afkomstig uit Groesbeek nog het logo van de firma Pot uit Kinderdijk te zien.

Jaaps vader was molenaarsknecht en zijn oomzegger uit de redactie draait ook op een van die molens. Maar Jaap kent de molens niet alleen als molenaar. Hij weet je ook uitgebreid te vertellen over de geschiedenis van 'zijn' molens. En eerlijk als hij is geeft hij toe dat de biotoop van de molen waar hij voor staat er niet zo goed bij staat als het gaat om de windvang. Hij wil wel beter. Maar dat kost tijd. Zijn verhaal is dus nog niet voltooid.

Huub van Est

*Foto's achterzijde: Jaap van Steensel
Peter Pouwels*

©2007

Het Gilde van Vrijwillige Molenaars. Niets uit deze uitgave mag worden veeleevoudigd en/of openbaar gemaakt door middel van druk, fotokopie, microfilm, elektronische gegevens-verwerking of op welke andere wijze dan ook, zonder voorafgaande toestemming van het Gilde van Vrijwillige Molenaars.

Boekenmolen

WATERMOLENS TWENTE

Uitgeverij Broekhuis in nauwe samenwerking met Het Oversticht.

Het boek is te bestellen via www.broekhuis.nl of via

www.watermolenstwente.nl.

Prijs: € 28,50.

Een fraai boek over de architectuur, techniek, historie en functie van de negen nog in werking zijnde Twentse watermolens. Bedoeld voor de geïnteresseerde liefhebber, maar ook voor de eigenaren, de molenaars, de buurtbewoners, de betrokken instanties en overheden.

Het boek bestaat in principe uit twee delen: het begint breed met een inleidend artikel en zoomt vervolgens in op de afzonderlijke negen nog werkende molens.

Het boek biedt lezers met verschillende interesses dat wat ze mogen verwachten: fraaie sfeerbeelden, impressies van molenaars, buurtbewoners en bouwers, historische verhalen, bouwkundige en technische tekeningen en achtergronden, plaats in het landschap, huidige bestemming en mogelijkheden (economie en recreatie), etc.

De redactie

MOLENS, MAALDERIJEN EN MEELFABRIEKEN IN TILBURG

Ad Vorselaars en Jan Scheirs

248 pagina's, rijk geïllustreerd, gebonden met harde koft

Prijs: € 39,95 incl. verzendkosten (tot 1 september 2007)

Bij de Tilburgse boekhandels of

Voor Nederland: Postbank 8241763 t.n.v. Stichting De Kerkhovense Molen, Tilburg

Voor België: € 45,- i.v.m. hogere verzendkosten

In dit boek wordt op aantrekkelijke wijze de geschiedenis beschreven van 45 maalderijen die in deze stad hebben bestaan of deels nog staan. Het boek is samengesteld en geschreven door Ad Vorselaars en Jan Scheirs, deze laatste is geen onbekende in de molenwereld. Ad Vorselaars is een molenaarsnazaat, die door jarenlang zoekwerk in archieven historische gegevens verzamelde en rangschikte. Jan Scheirs nam voornamelijk redactionele en molentechnische zaken voor zijn rekening. Zo is een goed en verantwoord molenboek ontstaan. De auteurs hebben zich niet beperkt tot de traditionele ros-, water- en windmolens, maar hebben ook veel aandacht besteed aan mechanisatie op molens en schaalvergroting van het maalbedrijf.

Verder wordt onder meer inzicht gegeven in de werkomstandigheden van molenaars, de sociale verhoudingen tussen molenaars, moleneigenaren en de maatschappij. Ook besteden ze aandacht aan heersende tradities en gebruiken op molengebied. Het rijk geïllustreerde boek bevat veel foto's, waarvan vele nog niet eerder gepubliceerd zijn.

De brede aanpak maakt het boek niet alleen interessant voor Tilburgers, maar ook voor geïnteresseerden in de geschiedenis van sociale verhoudingen, de voedselproductie en molens in Brabant in de loop der tijden.

Hub van Erve

MOLENAARSVERLEDEN

Johan Bakker

A5-formaat, 96 pag.

ISBN 9 789053 220023

Uitgeverij Eisma Businessmedia bv,

Leeuwarden, www.eisma.nl

Prijs: € 13,50 (excl. verzendkosten),

staffelkorting op aanvraag (vanaf 10 exemplaren)

In het kader van het "Jaar van de Molen", 2007, verscheen bij genoemde uitgeverij het boek "Molenaarsverleden" van de hand van Johan Bakker; in

de molenwereld geen onbekende. In een veertigtal korte verhalen neemt de auteur de lezer mee langs tal van aspecten van het molenaarsleven in vroeger tijden. Het boek is een verzameling van artikelen die eerder zijn verschenen in de bladen De Molenwereld en daarvoor in De Molenaar. Vanwege de relatie met De Molenaar staat in het boek vooral het leven en werk van de korenmolenaar centraal waarbij de essays rond vier thema's zijn gegroepeerd: (1) de molenaar en zijn werk, (2) de molenaar en zijn molen, (3) de molenaar en zijn bedrijf en (4) de molenaar en de fiscus. Op boeiende wijze worden tal van wetenswaardigheden behandeld die niet alleen molenaars maar ook andere molenliefhebbers zeker zullen interesseren. Het boek is eigenlijk een must voor iedere vrijwillige molenaar die meer gevoel wil krijgen voor de historische achtergronden van zijn hobby.

Het boek is uitgegeven op A5 formaat en heeft het uiterlijk van een oud notitieschrift wat de sfeer die in de verhalen geschept wordt verder versterkt. Enig minpuntje is het feit dat de tekst vrij ver doorloopt naar de binnenmarge van het boek waardoor het vrij ver opengeslagen moet worden om de binnenste kolommen te lezen. Voor een paperback uitgave is dit niet echt handig. Maar dat neemt niet weg dat de auteur in zijn bedoeling om een impressie te geven van de molen en de molenaar in de samenleving, zeker is geslaagd.

Jaap van Steensel

Uitgaven van het gilde van vrijwillige molenaars

ten behoeve van de opleiding tot vrijwillig molenaar

HET ENTREEPAKKET

De basiscursus – op enkele hoofdstukken na gereed.

Alle overige lesstof wordt in de loop van de tijd nieuw vervaardigd en uitgegeven en zal in de loop van de tijd worden toegezonden.

De leden in opleiding dienen dit pakket bij aanmelding aan te schaffen (niet inbegrepen bij de contributie). De prijs bedraagt € 42,50.

UITGAVEN TER VERBREIDING VAN DE KENNIS OVER MOLENS

Informatie XVI – Waarom draaien molens linksom? Waarom helt de bovenas? De tonmolen. Prijs: € 7,50 (incl. porto).

Informatie XIX – Molenaarservaringen J.B. Kaal. Prijs: € 7,50 (inclusief porto).

Informatie XXII – Bovenassen. Prijs: € 7,50 (inclusief porto).

Mappen voor de basiscursus

Prijs: € 11,00 (incl. porto).

HACCP-Rapport Hygiëncode

Te bestellen via Gilde verzendingen.

Inclusief porto € 30,00.

Exclusief porto € 25,50.

GRATIS UITGAVEN

- Informatiefolders
- Statuten en Huishoudelijk Reglement
- Bladen voor het maalboekje voor leden in opleiding en geslaagde leden
- Exameneisen
- Voorbeeld voor een Modelcontract vrijwillig molenaar
- Folder betreffende Gildeverzekeringen

BESTELLEN BIJ HET GILDE

H.P.A. (Hub) van Erve

Hoevense Kanaaldijk 9

5018 EA Tilburg, tel. 013-5362100, of

verzendingen@vrijwilligmolenaars.nl

Wetenswaardige literatuur

Onderstaande literatuur is te bestellen op de erbij vermelde adressen. Vergeet niet daarbij uw naam- en adresgegevens te vermelden.

Molens. De nieuwe Stockhuyzen.

Waanders 2007, 240 blz, Prijs € 22,50.

Herziene editie. Weidemolen, torenmolen, monniksmolen, wipstellingmolen: geen molen-type of F. Stockhuyzen (1890-1976) traceerde de geschiedenis, techniek, functie, locatie etc. Een standaardwerk.

Opleiding Watermolenaar (Poldermolens)

Door: Ing. J. den Besten.

Te bestellen door overmaking van € 23,00 (incl. porto) op girorekening 139754 t.n.v. J. den Besten te Loenen aan de Vecht.

Over molens der fam. Honig

Door: P. Boorsma. Prijs € 10,00 (incl. porto).

Te bestellen bij het Gilde (zie boven).

Lesbrieven Basisonderwijs

Lesbrief Poldermolen compl. Prijs € 7,50.

Lesbrief Korenmolen compl. Prijs € 7,50.

Lesbrief Watermolen compl. Prijs € 7,50.

Deze lesbrieven zijn bedoeld voor leerlingen van de hoogste klassen van het basisonderwijs of de laagste klassen van het voortgezet

onderwijs. De lesbrieven omvatten de lesbrief zelf voor de leerlingen, een docentenhandleiding en een werkblad.

Pellen van gerst tot gort

Lesbrief voor molenaars.

Uitgave van Stichting Groninger Molens,

Lopende Diep 8, 9712 NW Groningen.

Prijs € 6,00 (excl. porto).

Werking van de pelmolen

Door: P.H. Havik.

Facsimile handschrift € 15,00 (incl. porto).

CD-rom met transcriptie handschrift en lijst

met Zaanse en Groningse termen,

€ 5,50 (incl. porto). Boekje + CD-rom

€ 20,00 (incl. porto). Te bestellen bij het

Gilde (zie boven).

Zingende Stenen

Door: D.J. Abelskamp. Prijs: € 21,00 (incl. porto).

Dit boek is te bestellen door over-

making op Raborekening 13.53.85.210 van

G.W.M. Barendse, penningmeester van de

Cursuscommissie, te Poeldijk.

Het septembernummer van de Gildebrief verschijnt eind augustus.

Meestermolenaar

Jaap Wols op de foto op de achterkant leverde een bijdrage in de zoektocht naar de 'Potroede 1444' waaraan elders in dit nummer uitgebreid aandacht is besteed. Zelf is hij een doorgewinterde molenaar en kent hij de drie molens waarop hij draait of gedraaid heeft. De Goede Hoop, De Oostmolen en Windlust. In het gebied van Mijnsheerenland is hij thuis. Ze staan afgebeeld op de foto op de achterzijde.

In zijn handen heeft hij een foto van de Noordermolen uit Groesbeek waarvan de roede nu op de molen bij hem is aangebracht. Op de onderste wiek, vlak boven de onderste foto, is op de roede afkomstig uit Groesbeek nog het logo van de firma Pot uit Kinderdijk te zien.

Jaaps vader was molenaarsknecht en zijn oomzegger uit de redactie draait ook op een van die molens. Maar Jaap kent de molens niet alleen als molenaar. Hij weet je ook uitgebreid te vertellen over de geschiedenis van 'zijn' molens. En eerlijk als hij is geeft hij toe dat de biotoop van de molen waar hij voor staat er niet zo goed bij staat als het gaat om de windvang. Hij wil wel beter. Maar dat kost tijd. Zijn verhaal is dus nog niet voltooid.

Huib van Est

*Foto's achterzijde: Jaap van Steensel
Peter Pouwels*

©2007

Het Gilde van Vrijwillige Molenaars. Niets uit deze uitgave mag worden veeleevoudigd en/of openbaar gemaakt door middel van druk, fotokopie, microfilm, elektronische gegevens-verwerking of op welke andere wijze dan ook, zonder voorafgaande toestemming van het Gilde van Vrijwillige Molenaars.

Molenaar op speurtocht

